

ren vilde kunne gøre god Brug af en saadan Bemyndigelse, og hvor der ikke vil være Tale om Indsigelse fra nogen Side. Efter vort Forslag vil Ministeren kunne gøre det i saadanne Tilfælde, naar i øvrigt alle Betingelser ere fastsatte baade om Statstilskuddet og om de Begunstigelse, som maa gives Koncessionshaveren. At gaa til Lovgivningsmagten med et Forslag til Lov om en Jærnbane, mod hvilken Jærnbanes Anlæg o. s. v. det er givet, at der ingen Indvendinger gøres, vil kun være at gøre Lovgivningsmagten til et Omsvøbsdepartement. Under disse Synspunkter har det Mindretal, hvortil jeg hører, ment ikke at kunne have noget imod, at Lovforslaget beholder en Bemyndigelse for Ministeren til at kunne give Koncession. Dette vil, hvad jeg stærkt maa betone, give Lovforslaget en ganske anden Betydning, end hvis den Tanke bliver ført igennem, som ogsaa har været oppe i Udvalget, nemlig at man rent skulde udstemme § 1 med den deri indeholdte Bemyndigelse og indskrænke sig til kun at give nogle almindelige Regler for Koncessionens Givelse. Disse Regler har man imidlertid ikke tidligere tillagt saa megen Vægt. Naar vi se vore Jærnbanelove igennem, som de ere vedtagne, saa ser man, at Betingelserne for Koncessionsbevillingen ere nærmest og have nærmest været en Administrations sag. Nu vil det naturligvis saa noget mere Vægt, naar der er Tale om Statstilskud overhovedet. Jeg ser altsaa ikke, at der paa nogen Maade vil kunne være nogen Betænkelse ved at give en saadan mere indskrænket Bemyndigelse, og det er min Overbevisning, at Lovforslaget dog vil saa en ikke ringe Betydning for vore fremtidige Behandlinger af Jærnbanelove her i Tinget. Reglerne ville være givne derved, man vil saa ikke hver Gang, der kommer en ny Lov, komme til ny Regler, fordi man jo er udsat for, eller i alt Fald man kan vente, at den ærede Minister, naar Bemyndigelsen ligger i hans Haand, følger de givne Regler, og saa vil der ingen Anledning være for os til at komme ind paa ny Regler, vore Forhandlinger om Jærnbanelovforslag ville i Fremtiden kun gaa ud paa at afgøre Tvivlsspørgsmaal om Viniens Retning o. s. v., men derimod ikke saa meget angaa disse forskellige Ting, som vedkommende kunne mene at have Krav paa. Dette vilde allerede være fyldestgjort ved en saadan Lov som denne, naar vi have truffet de fornødne Betingelser, og hvilken Fordel vilde det ikke være for Tinget, naar vi fik en saadan Jærnbanelov til Behandling, hvor der var delte Meninger hos de lokale Autoriteter om dens Henigtsmæssighed o. s. v.! Naar

alle Oplysninger paa Forhaand ere staffede til Beje af Ministeren, og naar man har, hvad man skal bruge, vil man ganske anderledes kort og nemt kunne give et saadant Lovforslag den fornødne Behandling, man vil derved fremme Sagen overordentlig. Det er jo en bekendt Sag, at vi tit maa behandle Jærnbanelovforslag her, hvor der ikke foreligger tilstrækkelige Oplysninger, og hvor vi maa vente længe, inden vi fra de forskellige Sider kunne faa de Oplysninger, som ere nødvendige til en virkelig Overvejelse af af dette Spørgsmaal. — Det andet store Principspørgsmaal, som der er rejst, er Laaneparagraffen, § 8. Der staar et Flertal fremdeles paa de Udtalelser, som fremkom under Sagens 1ste Behandling. Jeg htrede den Gang, at det for mig var noget tvivlsomt, om en saadan almindelig Laanebevilling eller Bemyndigelse til at udstede Obligationer vilde være i god Forstaelse med Grundloven, og den samme Tanke har et æret Mindretal udtrykt i Betænkningen. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke finder, at der er tilstrækkelig Anledning til i denne Lov at optage en saadan Bestemmelse, idet, som det er antydet i Betænkningen, de private Jærnbaner, der i Fremtiden nærmest ville komme til at ligge for, ville blive mere lette og billige Baner. Om man end efter de Oplysninger, som ere fremkomne, maa antage, at Regeringen vanskeligt vil gaa ind paa det saa meget roste smaltsporede Kosta-System, saa er det dog at antage, at vi kunne komme til en betydelig smallere Sporvidde, betydelig lettere Baner end vi hidindtil have haft. Det er jo en Kendsgerning, at i Tyskland er der mange Baner, som ere betydelig smallere endnu end vor Stagensbane. Kom vi da nu ind paa saadanne mere letbyggede og billige Baner, saa er det jo en Selvfølge, at Bekostningen derved ikke vil være saa stor og Statstilskuddet i Forhold dertil heller ikke, saa at det efter Flertallets Overbevisning ikke behøves at optage Statslaan til saadanne Baner. Og skulde det vise sig, at det gif som nu, at Jærnbannerne strømme her ind i Tinget — det viser sig jo nemlig nu, at vi have sat den Slags Sager til Side i alt for mange Aar, medens det vilde have været mere heldigt, om vi havde kunnet løse dem efterhaanden — skulde det altsaa vise sig, at disse Sager strømmede ind paa een Gang, og at der kom til at ligge mange store og omfattende Jærnbanespørgsmaal for, som fordrøede meget store Kapitaler, ja, saa vil Ministeren jo altid have det i sin Haand ved hver enkelt Lejlighed at søge Bemyndigelse, og det vil da altid blive Rigsdagen, der kommer til at afgøre, hvor-